

KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN

**ZAAK VAN VRM t. NV VLAAMSE RADIO- EN
TELEVISIEOMROEPORGANISATIE**

(dossier nr. 2013/082)

BESLISSING
nr. 2013/006

20 maart 2013

In de zaak van VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr L. D'HAENENS, *ondervoorzitter*,
Dhr H. BLOEMEN,
Mevr D. DE POOT,
Mevr F. FIERS,
Dhr L. HELLIN,
Mevr B. NIELANDT,
Dhr R. OTTEN,
Dhr H. VAN HUMBEECK,
Dhr M. VAN NIEUWENBORGH,
Dhr T. VAN POPPEL,
Dhr D.VOORHOOF, *leden*

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 20 maart 2013,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Naar aanleiding van een vraag om uitleg in het Vlaams Parlement tot mevrouw Ingrid Lieten, Vlaams minister van Media, heeft de onderzoeksceel van de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: VRM) een onderzoek ingesteld naar de uitzending van het programma 'Login'.¹

Het betreft de uitzending van 'Login' (met de kortfilm 'Unwatchable') van 11 december 2012 in het omroepprogramma CANVAS van NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (hierna: VRT).

De onderzoeksceel van de VRM heeft per brief van 9 januari 2013 een kopie en informatie over het uitzendtijdstip van deze uitzending opgevraagd aan VRT. Op 17 januari 2013 werd dit aan de VRM bezorgd.

2. Op 24 januari 2013 legt de onderzoeksceel aan de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van de VRM een onderzoeksrapport voor aangaande hiervoor vermelde uitzending.

3. Op 5 februari 2013 beslist de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen om, op basis van de vaststellingen in het onderzoeksrapport, tegen VRT, met maatschappelijke zetel Auguste

---

¹ Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten over schokkende beelden in uitzendingen van de televisiezenders van de openbare omroep, *Hand. VI.Parl. 2012-2013*, 8 januari 2013, nr. C70-CUL9, 6.

Reyerslaan 52 te 1043 Brussel, een procedure op tegenspraak op te starten.

4. De beslissing om een procedure op tegenspraak op te starten wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 8 februari 2013 aan VRT meegedeeld.

5. VRT bezorgt per brief van 20 februari 2013 schriftelijke opmerkingen aan de VRM.

Op de hoorzitting van 20 maart 2013 wordt VRT vertegenwoordigd door H. M. en C. V.

DE FEITEN

6.1. De onderzoekscel stelt vast dat de uitzending van het programma 'Login' op 11 december 2012 start rond 19u35 en 24 minuten duurt. Er komen drie onderwerpen aan bod die door de presentator als volgt worden voorgesteld: 1. rijke Chinese dames op zoek naar hun grote liefde, 2. het gevaar van een simpele laserpen en 3. een YouTube-filmpje dat ons een geweten schopt.

De uitzending van deze laatste reportage (duurtijd 4 minuten 40 seconden) start omstreeks 19u52. De presentator geeft hierbij de volgende inleiding:

“Verkrachting als onderdeel van een oorlogstactiek, en dat allemaal om baas te kunnen zijn over mineralen die in uw en mijn smartphone terecht komen. In Congo is dat dagelijkse kost. In 2012 zullen wereldwijd meer dan 1 miljard gsm's worden verkocht, en daarvoor worden honderdduizenden mannen, vrouwen en kinderen in Afrika misbruikt. Althans, dat is de boodschap van volgend filmpje dat de voorbije weken als 'Unwatchable' de ronde deed op het Internet.”

Tijdens deze inleiding wordt via splitscreen reeds een scène uit de kortfilm getoond. Daarin is te zien hoe een man uit zijn huis wordt gesleurd door militairen en met een kogel door het hoofd wordt geëxecuteerd.

De (Engelstalige) kortfilm start met slow motion beelden: huizen in een Britse landelijke omgeving worden gefilmd vanuit een helikopter. Een klein meisje plukt bloemen, een tienermeisje in schooluniform komt thuis. De bewoners van het huis merken de helikopter boven het huis op. De helikopter landt voor het huis en gewapende militairen grijpen onmiddellijk de vader en de moeder van het gezin.

De militairen vallen het huis binnen en grijpen vervolgens het tienermeisje. Ze wordt door verschillende van hen in bedwang gehouden en op de keukentafel neergedrukt terwijl ze om haar moeder roept. Er volgt een ruwe verkrachtingsscène (50 seconden).

Daarna roept één van de militairen: *“Neuk haar met een geweer.”*² De volgende beelden tonen duidelijk dat dit ook wordt uitgevoerd.

Intussen houdt een militair de vader in bedwang en dwingt hem toe te kijken met de commentaar: *“Kijk naar haar. Kijk naar haar. Kijk naar haar, verdomme. Ze neuken haar. Luister naar haar gezang. Luister naar dat deuntje. Luister naar dat deuntje.”*³

Het kleine meisje kijkt vanuit de tuin naar binnen en loopt weg van het huis.

Vervolgens wordt de man door de militairen uit het huis gesleurd en zittend op zijn knieën van dichtbij door het hoofd geschoten. Zijn broek wordt neergetrokken en in een volgend beeld wordt zijn afgesneden geslacht in het gelaat van de vrouw gewreven en wordt zij op hem neergeduwd. De soldaten lachen en één ervan neemt foto's van het gebeuren met zijn gsm.

Het filmpje eindigt met een beeld van het kleine meisje dat wordt gevolgd door de helikopter en dat gewapende en schietende militairen tegemoet loopt.

Volgende mededeling verschijnt: *“In Congo is verkrachting een oorlogstactiek. Gemeenschappen worden vernietigd om de controle te krijgen over mineralen die gebruikt worden in onze gsm's.”*⁴

De presentator van 'Login' sluit af met de volgende woorden: *“En het mag dan cliché klinken, maar het is toch iets om over na te denken. Einde van deze uitzending.”*

6.2. De onderzoeksceel stelt vast dat de kortfilm dateert van 2011 en een initiatief is van de Britse NGO “Save the Congo”. Deze kortfilm duurt oorspronkelijk 6 minuten 14 seconden. In de door VRT getoonde versie werden vooraf ongeveer 45 seconden van de originele versie weggelaten en 50 seconden van het einde geknipt.

De oorspronkelijke versie op de website van de NGO start met volgende visuele waarschuwing: *“Aandacht: deze film bevat seksueel geweld dat sommige kijkers en gsm-fabrikanten storend kunnen vinden. Je moet ouder zijn dan 18 om verder te gaan”*⁵, gevolgd door een bijkomende visuele waarschuwing gedurende 5 seconden van de 'British Board of Film Classification' dat de film enkel geschikt is voor personen van 18 jaar en ouder.⁶ Deze waarschuwingen of mededelingen komen niet voor in de door VRT uitgezonden versie.

² Vertaling van: *“Fuck her with a rifle.”*

³ Vertaling van: *“Fuckin' look at her. Fuckin' look at her. Fuckin' look at her. They are fucking her. Listen to her fuckin' singing. Listen to her fuckin' tune. Listen to her fuckin' tune.”*

⁴ Vertaling van: *“In the Congo, rape is used as a tactic of war destroying communities to gain control over minerals used in our mobile phones.”*

⁵ Vertaling van: *“Warning: this film contains sexual violence that some viewers and mobile phone manufacturers may find disturbing. You must be over 18 to enter this site.”*

⁶ <http://www.unwatchable.cc>.

6.3. De onderzoekscel is van oordeel dat er voldoende aanleiding toe bestaat voor verder onderzoek door de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van de uitzending van de (kort)film 'Unwatchable' in het programma 'Login' op 11 december 2012 via het omroepprogramma CANVAS door VRT om de inhoud ervan te toetsen aan de toepassing van artikel 42 van het Mediadecreet.

TOEPASSELIJKE REGELS

7. Artikel 42 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“Art. 42. Lineaire televisieomroeporganisaties mogen geen programma's uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma's waarin pornografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen.

Deze bepaling geldt ook voor andere programma's die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.

Als dergelijke programma's ongecodeerd worden uitgezonden, moeten ze voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of moeten ze gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

De bepalingen van het eerste en het tweede lid gelden ook voor aankondigingen van programma's die uitgezonden worden door lineaire televisieomroeporganisaties.”

A. Argumenten van VRT

8.1. VRT geeft in de eerste plaats aan dat door de ontkoppeling van KETNET (naar 'Op12') en CANVAS, CANVAS dagelijks ook voor 20u zendtijd krijgt. Voorheen deelden de netten KETNET en CANVAS één kanaal met een overgang om 20u.

De beheersovereenkomst (2012-2016) tussen de Vlaamse Gemeenschap en VRT bepaalt (SD11 – OD 11.2) dat CANVAS onder meer “[...] breed geïnteresseerd en in de diepte naar de wereld [kijkt]. Het net biedt de mogelijkheid aan de kijker om aansluiting te blijven vinden bij deze complexe wereld en doet dit aan de hand van informatie, analyse en een dosis relativering.” Om hieraan te beantwoorden, vult de nieuwdienst sinds de ontkoppeling een groot deel van de zendtijd voor 20u in, onder meer met een programma als 'Login', aldus VRT.

Het programma is bedoeld om *“onder de huid van het wereldnieuws te kruipen”*, past binnen het zenderprofiel van CANVAS en richt zich niet tot jongeren of kinderen. Volgens VRT bereikte ‘Login’ op 11 december 2012 volgens metingen 58.800 kijkers waarvan 0 kijkers jonger dan 18 jaar.

8.2. VRT geeft vervolgens meer uitleg bij de oorsprong van het filmpje als sensibiliserende campagne van de NGO “Save the Congo” tegen dagdagelijkse verkrachtingen op grote schaal in Congo.

De kortfilm is een reconstructie van waargebeurde feiten (op basis van een interview met een overlevende Congolese vrouw), zij het dat deze zich niet in het Britse dorpje en bij een blank gezin hebben voorgedaan. Door het dichterbij huis situeren van het wrede en zeer harde verhaal, wilden de makers van de verfilming een grotere bewustwording creëren.

Het filmpje kwam eind 2012 in de actualiteit in België via verschillende media, in een periode waarin het in Oost-Congo opnieuw zeer onrustig was. Het filmpje werd volgens VRT toen ook opvallend druk doorgegeven via de sociale media.

8.3. VRT licht vervolgens haar beleid toe inzake het tonen van expliciete beelden. Deze beelden worden enkel gebracht om journalistieke redenen, op basis van hun relevantie. Als de nieuwsdienst van oordeel is dat de expliciete beelden pijnlijk of schokkend zijn, wordt de kijker in principe door de presentator gewaarschuwd. Nadien volgt telkens een evaluatie, met eventueel een bijsturing voor de volgende uitzendingen. In voorliggend geval erkent VRT een te lichte waarschuwing te hebben gegeven. VRT heeft haar excuses aangeboden voor de onvoldoende duidelijke waarschuwing die de beelden vooraf ging.

VRT is van oordeel dat in haar journaals en actualiteitsprogramma’s, mits voorafgaande waarschuwing, ook vóór 20u beelden moeten kunnen worden getoond die confronterend zijn, zoals bijvoorbeeld is gebeurd met beelden van het conflict in Syrië in het hoofdjournaal op Eén of beelden van neergeschoten mijnwerkers in Zuid-Afrika in ‘Terzake’. Indien dit niet zou mogen, dan houdt dit volgens VRT in dat zij (en andere omroeporganisaties) geen journaal en actuaprogramma’s meer kan brengen met journalistiek verantwoord confronterend beeldmateriaal, tenzij pas laat in de avond. VRT zou aldus de opdracht die zij kreeg in het Mediadecreet en de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap niet kunnen uitvoeren.

VRT verwijst hiervoor naar artikel 6 van het Mediadecreet dat onder meer bepaalt dat VRT voor een kwalitatief hoogstaand aanbod zorgt in de sector informatie en artikel 29, § 1, eerste lid, van het Mediadecreet dat voorschrijft dat programma’s van de nieuwsdienst dienen te beantwoorden aan de normen inzake journalistieke deontologie en de gangbare redactionele onafhankelijkheid waarborgen. VRT verwijst tevens naar haar Redactiestatuut met inbegrip van de deontologische code voor journalisten bij de VRT (artikel 61: *“Schokkende en bloederige taferelen worden niet weggelaten, maar beperkt, d.w.z. ze worden zo getoond of meegedeeld dat*

ze functioneel zijn voor de informatie [...]”) en de Code voor de Raad voor de Journalistiek (artikelen 1 en 3 betreffende waarheidsgetrouwe berichtgeving en essentiële informatie).

VRT is van oordeel dat het tonen van het filmpje ‘Unwatchable’ in een nieuwsdienstprogramma maatschappelijke relevantie heeft. VRT vraagt bijgevolg aan de VRM om artikel 42 van het Mediadecreet niet geïsoleerd, maar in samenhang met de hierboven ingeroepen bepalingen te bekijken. Op de hoorzitting verwijst VRT naar het Nederlandse classificatiesysteem Kijkwijzer⁷ en naar het besluit van de Regering van de Franse Gemeenschap van 21 februari 2013⁸ waarin wordt bepaald dat het tv-journaal niet in aanmerking komt voor rangschikking in functie van schadelijkheid voor minderjarigen.

8.4. VRT vraagt de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen akte te nemen van de excuses die zij aanbiedt omdat zij onvoldoende expliciet heeft gewaarschuwd voor de schokkende beelden. Zij vraagt rekening te houden met haar informatieopdracht en de andere relevante bepalingen van het Mediadecreet, de journalistieke deontologie en redactionele verantwoordelijkheid en autonomie en de invulling die zij volgens de beheersovereenkomst ook voor 20u aan CANVAS moet geven.

B. Beoordeling

9.1. Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen “*ernstig zouden kunnen aantasten*” en anderzijds een relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die “*schade zouden kunnen toebrengen*”.

Uitzendingen die onder het relatieve verbod van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien, krachtens artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet, naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

9.2. Bij de toetsing van de inhoud van voorliggende uitzending van het programma ‘Login’ aan artikel 42 van het Mediadecreet stelt de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen vast dat de daarin getoonde kortfilm ‘Unwatchable’, extreem (seksueel) geweld en zeer angstaanjagende scènes bevat. De beelden in het filmpje waarin een Brits gezin mishandeld, verkracht en verminkt wordt, zijn – zoals VRT zelf toegeeft – hard en confronterend.

⁷ Zie website Kijkwijzer: <http://www.kijkwijzer.nl/index.php?id=74>.

⁸ Besluit 21 februari 2013 van de Regering van de Franse Gemeenschap betreffende de bescherming van minderjarigen tegen televisieprogramma's die hun fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling schade kunnen toebrengen, BS 11 maart 2013, 14.363.

Geweld op televisie kan verschillende schadelijke gevolgen hebben voor minderjarigen, zoals leiden tot afstomping voor geweld, angst aanjagen of agressie aanwakkeren. De context waarin geweld wordt getoond speelt daarbij een grote rol. Bij de voorliggende kortfilm 'Unwatchable' zijn verscheidene elementen aanwezig die de kans op schadelijke gevolgen voor minderjarigen aanzienlijk vergroten.

In de eerste plaats heeft het filmpje een zeer hoog realiteitsgehalte. Hoewel in de kortfilm acteurs aan het werk zijn, komt het verhaal heel geloofwaardig over, te meer omdat het tafereel zich dicht bij huis lijkt af te spelen, hetgeen het identificatiepotentieel voor de kijker alleen maar verhoogt. Dit was ook de bedoeling van de NGO "Save the Congo", de makers van 'Unwatchable'. Het geweld dat wordt gepleegd is bovendien zeer indringend en hard. Mensen worden met geweerkolven in het gezicht geslagen, door het hoofd geschoten, verkracht. De ernstige verwondingen die daarvan het gevolg zijn, zijn in bepaalde gevallen ook duidelijk zichtbaar. Wanneer de vader door het hoofd wordt geschoten, verschijnt er een grote bloedplas op het gazon. Voorts zijn de militairen in het filmpje extreem meedogenloos, en de ouders worden gedwongen toe te kijken hoe hun oudste dochter brutaal wordt verkracht.

Precies doordat de feiten in 'Unwatchable' zich afspelen in een, voor veel Vlaamse kinderen, herkenbare omgeving, wordt het angstaanjagende effect nog vergroot. De makers van de kortfilm hebben gestreefd naar een maximaal identificatie-effect. Hierdoor kunnen kinderen zich sterk inleven in en meeleven met de personages die erge pijn lijden en zeer angstig zijn, bv. met het kleine meisje dat ziet hoe haar ouders worden vermoord en haar zus wordt verkracht, waarna ze al vluchtend voor een helikopter recht in de armen van schietende militairen loopt. De gewerschoten, het gekrijs en geschreeuw van de slachtoffers en de militairen, het geluid van de helikopter en de dreigende muziek dragen sterk bij aan de angstwekkendheid van het filmpje.

In dit verband wijst de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen erop dat als kinderen en adolescenten wordt gevraagd naar een mediaplatform en een media-inhoud die hen het meest schade heeft berokkend, zij spontaan gewelddadige YouTube-filmpjes en nieuwsbeelden opgeven.⁹

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat de makers van de oorspronkelijke kortfilm op hun website zelf waarschuwen voor het seksuele geweld dat erin voorkomt en vragen enkel door te gaan als je 18 of ouder bent. Daarna volgt de vermelding dat volgens het Britse systeem om de leeftijdsgeschiktheid van de inhoud van films te beoordelen (British Board of Film Classification) de film de rating 18 krijgt: d.w.z. alleen geschikt voor +18-jarigen.¹⁰

⁹ Zie rapport S. LIVINGSTONE, L. KIRWIL, C. PONTE en E. STAKSRUD, "In their own words: what bothers children online? with the EU Kids Online Network", *EU Kids Online, London School of Economics & Political Science, London, UK 2013*, www.eukidsonline.net.

¹⁰ Zie website BBFC: <http://www.bbfc.co.uk/>.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen stelt vast dat VRT in haar verweer niet betwist dat de kortfilm in kwestie gruwelijke beelden bevat die niet geschikt zijn voor kinderen.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen is niet van mening dat de kortfilm 'Unwatchable' een programma betreft waarvoor een absoluut verbod geldt en dat de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen *ernstig* zou kunnen aantasten, zoals bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Mediadecreet.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen is wel van oordeel dat de inhoud van 'Unwatchable' van dien aard is dat deze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

9.3. Uitzendingen die onder dit relatieve verbod van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien, naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat de presentator van 'Login' een korte inleiding heeft gegeven bij 'Unwatchable', die de kijkers nauwelijks waarschuwt voor de erg schokkende en gewelddadige beelden die zullen volgen. De kortfilm wordt daarenboven heel summier toegelicht en slechts in beperkte mate gekaderd.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen stelt vast dat VRT zelf toegeeft dat ze geen adequate waarschuwing heeft gegeven voor het soort beelden die in 'Unwatchable' wordt getoond en vraagt om akte te nemen van de excuses die zij aanbiedt voor het onvoldoende expliciet waarschuwen voor de schokkende beelden. VRT heeft deze boodschap ook al overgebracht bij monde van mevrouw Ingrid Lieten, Vlaams minister van Media, als antwoord op een vraag om uitleg hierover in het Vlaams Parlement. Bovendien heeft VRT, door de beelden onvoldoende te kaderen en geen passende waarschuwing te geven, onzorgvuldig gehandeld en aldus haar eigen richtlijnen inzake het tonen van expliciete beelden niet gevolgd.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen is dan ook van mening dat VRT in voorliggend geval te kort is geschoten in de verplichting om de kijkers te waarschuwen voor beelden die schadelijk kunnen zijn voor minderjarigen. Bij de uitzending van de kortfilm 'Unwatchable' heeft VRT aldus niet voldaan aan de verplichting van artikel

42, derde lid, van het Mediadecreet om dergelijke programma's door een waarschuwing vooraf te laten gaan.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen stelt tevens vast dat de kortfilm 'Unwatchable' is uitgezonden om 19u52. Daardoor was niet gewaarborgd dat minderjarigen de kortfilm normaliter niet zouden zien. Het argument van VRT dat het zenderprofiel van CANVAS niet gericht is tot jongeren of kinderen en de kijkcijfers die zijn voorgelegd op basis van een kijkerspanel, volstaan niet om dit te weerleggen. Het gaat erom dat het risico op schade hiermee door VRT geenszins is vermeden.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen volgt evenmin het verweer van VRT dat 'Login' als programma van de nieuwsdienst ook vóór 20u schokkende beelden moet kunnen tonen die schadelijk kunnen zijn voor minderjarigen.

Overeenkomstig artikel 6 van het Mediadecreet en de beheersovereenkomst (2012-2016) tussen de Vlaamse Gemeenschap en VRT dient de openbare omroeporganisatie inderdaad, als deel van haar openbare-omroepopdracht, informatieprogramma's te brengen. Artikel 7 van het Mediadecreet bepaalt dat VRT daarbij autonoom haar programma-aanbod en uitzendschema vaststelt.

Deze vrijheid is echter niet onbegrensd. VRT geeft zelf aan dat programma's van de nieuwsdienst dienen te beantwoorden aan de normen inzake journalistieke deontologie en de gangbare redactionele onafhankelijkheid waarborgen, zoals bepaald in artikel 29, § 1, van het Mediadecreet. Zo bepaalt het Redactiestatuut met inbegrip van de deontologische code voor journalisten bij de VRT onder meer dat schokkende beelden zo moeten worden getoond dat ze functioneel zijn voor de informatie.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen wijst erop dat ook artikel 42 van het Mediadecreet moet worden nageleefd. Programma's die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, mogen slechts worden uitgezonden, indien onder meer door de keuze van het tijdstip wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien.

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen gaat niet akkoord met de stelling van VRT dat het naleven van artikel 42 van het Mediadecreet – wat de voorwaarde van het uitzendtijdstip betreft - tot gevolg heeft dat zij de informatieopdracht die zij kreeg in het Mediadecreet en in de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap niet zou kunnen uitvoeren. De bescherming van minderjarigen is niet onverzoenbaar met de openbare-omroepopdracht van VRT en het zorgvuldigheidsbeginsel dat onder meer hierin vervat zit.

Bovendien is de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van mening dat de kortfilm 'Unwatchable' niet te vergelijken is met de schokkende beelden die in een journaal worden getoond. In de eerste plaats duurt het filmpje 'Unwatchable' aanzienlijk langer (4 minuten

en 40 seconden) dan beeldfragmenten met gruwel of geweld zoals die soms in een journaal worden getoond. Daarenboven is het voorliggende filmpje geregisseerd en wordt er gewerkt met acteurs (ook al is het verhaal gebaseerd op waargebeurde feiten), hetgeen de “nieuws waarde” van de getoonde beelden relativeert.

Het tonen van de kortfilm kan evenmin worden verantwoord als verslaggeving van een belangrijk nieuwsfeit. Het feit dat het programma ‘Login’ door de nieuwsdienst van VRT wordt samengesteld en gemaakt, betekent daarom nog niet dat het kan worden gelijkgeschakeld met een tv-journaal.

Het door VRT aangehaalde besluit van 21 februari 2013 van de Regering van de Franse Gemeenschap dat in artikel 1, § 3 bepaalt dat tv-journaals niet in aanmerking komen voor “rangschikking” in functie van leeftijdsclassificatie, is in de voorliggende zaak niet relevant. Het bedoelde besluit legt immers de bijkomende verplichting op van “rangschikking” van programma’s in de Franse Gemeenschap, waarbij de dienstuitgever een keuringscomité in zijn midden opricht. Het is dit keuringscomité dat de programma’s (vooraf) rangschikt. Van “rangschikking” van tv-journaals in de zin van dit besluit kan inderdaad geen sprake zijn, maar dit betekent enkel dat tv-journaals niet door een keuringscomité (vooraf) moeten worden gekeurd en gerangschikt en ontslaat de omroeporganisaties in de Franse Gemeenschap niet van de naleving van de regels betreffende de bescherming van minderjarigen, zoals o.a. ook opgelegd door het decreet van de Franse Gemeenschap van 26 maart 2009 betreffende de audiovisuele mediadiensten¹¹ en artikel 27 van de richtlijn audiovisuele mediadiensten¹². Bovendien is de verplichting tot “rangschikking” zoals bedoeld in het besluit van 21 februari 2013 een andere vorm van regelgeving en toetsing dan deze vervat in artikel 42, van het Mediadecreet van de Vlaamse Gemeenschap. Overigens vermeldt het besluit van 21 februari 2013 van de Regering van de Franse Gemeenschap in zijn artikel 1, § 4: “In het tv-journaal moet de presentator de toeschouwers mondeling waarschuwen als er een scène volgt die voor de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen schadelijk zou kunnen zijn”, hetgeen doet blijken dat ook bij tv-journaals de bekommernis omtrent de bescherming van minderjarigen onverminderd van toepassing blijft, inzonderheid dus wanneer een scène volgt “die voor de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen schadelijk zou kunnen zijn”. Ook de verwijzing naar Kijkwijzer, het Nederlandse classificatiesysteem om onder meer films en televisieprogramma’s te voorzien van informatie over hun mogelijke schadelijkheid voor jeugdigen, is niet van aard om de uitzending van de gewraakte kortfilm zoals die in ‘Login’ op CANVAS werd geprogrammeerd, te rechtvaardigen. Kijkwijzer bepaalt dat live programma’s, nieuws en actualiteitenprogramma’s niet worden

---

¹¹ Gecoördineerd decreet van de Franse Gemeenschap betreffende de audiovisuele mediadiensten, *BS* 24 juli 2009, p. 50609.

¹² Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten), *Pb.L.* 95, 15 april 2010, 1.

geclassificeerd, maar dat dit wel het geval is voor andere niet fictieve producties zoals documentaires, omdat die van tevoren zijn opgenomen.

Uit het voorgaande volgt dat de bepalingen van artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet niet werden nageleefd door VRT bij de uitzending van de kortfilm 'Unwatchable' op 11 december 2012 om 19u52 in het programma 'Login' op CANVAS.

9.4. Gelet op de aard en de ernst van de inbreuk is een waarschuwing en het bevel een bericht over deze uitspraak uit te zenden op het tijdstip en de wijze door de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen bepaald, een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

In hoofde van NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie een inbreuk vast te stellen op artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet;

Overeenkomstig artikel 229, 1° en 2°, van het Mediadecreet NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie daarvoor een waarschuwing te geven en het bevel tot het uitzenden van het volgende bericht:

“De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) heeft vastgesteld dat VRT een inbreuk heeft gepleegd op bepalingen van het Mediadecreet die de bescherming van minderjarigen beogen. De VRM heeft aan VRT een waarschuwing gegeven voor de uitzending van de kortfilm ‘Unwatchable’. De VRM is van oordeel dat ‘Unwatchable’, uitgezonden op 11 december 2012 om 19u52 in ‘Login’ op CANVAS, schadelijk kan zijn voor de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. De VRM meent dat het programma niet van gepaste waarschuwingen werd voorzien en op een te vroeg tijdstip werd uitgezonden. De volledige beslissing is terug te vinden op www.vlaamseregulatormedia.be.”

De uitzending van dit bericht dient als volgt te gebeuren:

- bij aanvang van het programma 'Login' op CANVAS,
- duidelijk leesbaar in een banner die onderaan het scherm loopt,
- gedurende vier opeenvolgende dagen (van maandag tot donderdag),
- binnen de maand na verzending van deze beslissing.

NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie dient de VRM minstens twee dagen op voorhand het tijdstip van uitzending mee te delen.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 20 maart 2013.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.